

OB SKUPNEM
KRAJEVNEM PRAZNIKU BRDA IN VRHOVCEV

Vročena priznanja in razvit prapor

Dvajsetega julija se je v domu družbenih organizacij na Brdu zbralo več kot dvesto krajanov obeh krajevnih skupnosti – torej Brda in Vrhovcev. Praznik teh dveh krajevnih skupnosti je vezan na tiste dni tega meseca v letu 1942, ki so predstavljali za obe naselji najtežje obdobje, saj je bilo v brutalnem početju fašistov takrat ustreljenih 16 ljudi, požganih 13 domačij in oškodovanih 50 družin. Po pozdravu predsednika skupščine KS Brdo, ki je bila tokrat gostitelj praznovanja Jožeta Radoševića so delegacije položile vence na spominska obeležja. Sekretar osnovne organizacije ZK na Brdu Bine Lenaršič pa je v svojem govoru še posebej počrtal prehojeno pot in uspešnost delovanja krajevnih skupnosti kot skupen in pomemben delež k uresničevanju razvojnih poti širše družbenopolitične skupnosti. Prizadevnim krajanom in organizacijam ter društvom so bila nato vročena krajevna priznanja ter bronasti znaki Osvobodilne fronte. Tako je priznanja KS Brdo prejelo 23 posameznikov in tri društva, 14 pa priznanja KS Vrhovci. Bronaste znake OF je s strani Tončke Rožič – predsednice KK SZDL Vrhovci prejelo 13 posameznikov, Anton Balažič pa je 10 teh priznanj vročil v imenu KK SZDL Brdo.

Aktivnost in prizadevnost članov organizacije rezervnih vojnih starešin

v KS Brdo je živo vtkana v delo in življenje te krajevne skupnosti pa naj si bo to na področju dela družbenopolitičnih organizacij; društev, v splošnem ljudskem odporu ali pa v organih krajevne samouprave pa tudi v občini. S temi besedami in z željo, da so tudi v bodoče člani te organizacije aktivni v obrambnih pripravah kot tudi v družbenopolitičnem delovanju, je pod-

predsednik sveta KS Brdo Zvone Nanut predal na tem slavlju razvit prapor krajevne organizacije ZRVS njenemu predsedniku v varovanje.

V kulturnem programu pa so poleg »Železniškega okteta« sodelovali še člani KUD Brdo-Vrhovci in šolarji iz osnovne šole »Vlado Miklavc« iz Vrhovcev.

Odkritja spomenika padlim se je udeležilo precejšnje število krajanov

Praznovanje dneva vstaje na Lavrici

Močile blizu Sel so bile v nedeljo 22. julija slavnostno okrašene. Tega dne so se namreč zbrali borci, aktivisti, mladina in krajanje Lavrice in Rudnika na proslavi dneva vstaje slovenskega naroda in odkritju spominskega obeležja trem padlim borcem in organizatorjem vstaje, ki so padli leta 1943 pod strelom domačih izdajalcev. Spominsko obeležje stoji na mestu, kjer se je leta 1943 odigrala ta krvava drama, ko so darovali za svobodo svoja mlada življenja Zora Majcen-Urška, Lado Majcen-Miloš in Janez Jager. Nedaleč od spominskega obeležja je obnovljen bunker, kjer so se padli skrivali v tistem času.

Slavnostni govornik, rezervni polkovnik Janko Mehle, nosilec partizanske spomenice 1941 je poudaril, da je narodnoosvobodilni odbor deloval na Lavrici že leta 1941. S tem so bili postavljeni temelji organiziranemu narodnoosvobodilnemu gibanju na tem območju. Vsi trije padli borci so izhajali iz zavednih slovenskih družin, pri Majcnovih doma pa je bila pomembna partizanska javka. V svojem govoru je govornik poudaril pomen komunistov v narodnoosvobodilni vojni in osebnost tovariša Tita ter dejal, da se revolucija nadaljuje tudi po vojni, ko se borimo za uresničitev novih družbenopolitičnih in družbenoekonomskih odnosov, za boljše gospodarjenje v organizacijah združenega dela, kar vse vodi k boljšemu in srečnejšemu življenju našega delovnega človeka.

Po odkritju spominskega obeležja in položitvi vencev, so pevci pevskega zbora Barje in mladi recitatorji Lavrice izvedli kulturni program. Najzaslužnejšim krajanom so ob koncu slavnostnega dela podelili bronasta priznanja Osvobodilne fronte, slavje pa se je nadaljevalo s tovariškim srečanjem.

Celotno prireditev je oviralo slabo vreme, kar pa kljub vsemu ni pokvarilo vzdušja, saj so se organizatorji – Zveza združenj borcev NOV Lavrica in Rudnik skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in obojema krajevnima skupnostima potrudili, da so dobro pripravili prireditev in svečano proslavili začetek našega narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije – dvaindvajseti julij.

FRANČE PRČEČEN

KONČNO POROČILO

O zastrupitvah brigadirjev v domu srednjih šol

Brali smo že, da je dne 17. 7. 1979 v Domu srednjih šol v Ljubljani, Gerbičeva 51/a prišlo do zastrupitve s hrano pri brigadirjih, ki so bili na delovni akciji Pot spominov in tovarištva in so se hranili v domski kuhinji.

Od skupno 135 brigadirjev je v dneh od 17. 7. 1979, ko so se pojavili prvi znaki obolenja (bruhanje, krči in bolečine v trebuhu, driske, pri nekaterih povišana telesna temperatura) do 25. 7. 1979 zbolelo 100 brigadirjev. Od tega je bilo hospitaliziranih na infekcijski kliniki 55 brigadirjev, ostali so bili stacionirani v Domu srednjih šol na Gerbičevi.

Takoj po obvestilu sta sanitarni in veterinarski inšpektor izvršila pregled na kraju samem, kjer je pričela z delom tudi ekipa epidemiološke službe Zavoda za socialno medicino in higieno v Ljubljani.

Pri pregledu kuhinjskega trakta so ugotovili, da je ta zastarel, da je funkcionalna povezava posameznih faz dela slaba in da se križajo čiste in nečiste. Domska kuhinja nima zagotovljenih ustreznih higienskih pogojev za delo, zato je bila odobrena novogradnja kuhinje in stanovanjskega dela, ki bo nared že prihodnje šolsko leto.

Z ozirom na dejstvo, da osebje ni bilo v roku zdravstveno pregledano in da kuhinja ni izpolnjevala potrebnih higienskih pogojev, je sanitarna inšpekcija tako prepovedala nadaljnje poslovanje in sicer do predložitve potrjenih zdravstvenih legitimacij zaposlenih in delne sanacije kuhinje, temeljitega čiščenja in desinfekcije vseh prostorov, opreme, naprav, posode in pribor. Iz vseh

zbranih podatkov o zastrupitvi s hrano je sanitarni inšpektor ugotovil naslednje: povzročitelj zastrupitve s hrano je bila Salmonella enteritidis, povzročitelja prebavnih motenj ni bilo možno iskati in poiskati v osumljeni hrani, ker te ni bilo več mogoče dobiti za preiskavo, rezultati ankete so pokazali, da so pri večini anketiranih nastopile težave nekaj ur po zaužitju predmetnega kosila in v večernih urah, vsi so imeli več ali manj podobne prebavne težave, hrano je pripravljalo osebje, ki ni bilo v roku zdravstveno pregledano, v kuhinji je bila ugotovljena slaba organizacija dela, ugotovljeno je bilo neustrezno higiensko stanje, prav tako nezadovoljiva osebna higiena zaposlenih oseb, kar je lahko privedlo do okužbe. Iz opisa epidemije zastrupitve s hrano med brigadirji je ugotovljenih več negativnih pojavov: nepoštovanje predpisov o zdravstvenih pregledih oseb, zaposlenih pri delu z živili, pomanjkljiva osebna higiena zaposlenih, neustrezno vzdrževani pribor, oprema in naprave v kuhinji, ki so prispevali delež k tej okužbi.

Iz obvestila Kliničnega centra TOZD Infekcijska linika z dne 26. 7. 1979 je razvidno, da je bilo obolenje lažjega značaja ter da so brigadirji dobivali zgolj simptomsko terapijo.

V zvezi s predmetno zastrupitvijo s hrano bo sanitarna inšpekcija izvedla naslednje ukrepe: zaradi ugotovljenega gospodarskega prestopka, ker so bila v prometu higiensko oporečna živila, bo podana ovadba Temeljnemu javnemu tožilstvu; zaradi ugotovljenih kršitev določb Zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili in predmeti splošne rabe bo podan predlog za kaznovanje sodnika za prekrške.

OB KONCU LETOŠNJIH DELOVNIH AKCIJ

Nepopolne brigade, bratsko tovarištvo in še kaj!

Večina mladinskih delovnih akcij se je že končala, brigadirji so se vrnili na svoje domove, zlasti šolska in študentska mladina se je pričela pripravljati na napore v novem šolskem letu. Občinska konferenca ZSMS na Viču je bila letos organizator petih mladinskih delovnih brigad, vse so se že vrnile. Četudi ne ob preobilici podatkov že lahko potegnemo črto pod večjim ali manjšim uspehom mladinskih brigad.

Eno izmed meril uspešnosti posamezne brigade, oziroma prizadevanj Občinskih konferenc ZSMS je število brigadirjev. Če gledamo število samo za sebe, le-to ni preveč spodbudno, kajti z Viča je šla na akcijo le ena popolna brigada, še celo preveč brigadirjev je bilo v njej, ta brigada se je udeležila akcije Istra 79. Vse druge brigade pa so bile bolj ali manj nepopolne. Vendar stvar ne gre gledati le s tega zornega kota. Slišati je namreč očitke, da morajo ljubljanske občine organizirati preveliko število delovnih brigad po petdeset brigadirjev, kar naj bi bila nekakšna norma. To je najbrže tudi res, saj so morali na Viču organizirati pet delovnih brigad po petdeset brigadirjev, ki so se udeležili delovnih akcij Posočje, Istra, Ibar-Lepenac, Djerdap in ljubljanske delovne akcije »Pot spominov in tovarištva«.

Preveliko število delovnih akcij potegne marsikje za seboj tudi slabo organiziranost delovnih akcij, saj je že marsikomu znano, da primanjkuje izkušenega kadra za mladinske delovne akcije. Z organiziranjem klubov brigadirjev, bi se stalno ohranjal stik med brigadirji in mladinsko organizacijo, s tem bi se tudi krepila kadrovska sestava brigad, pa tudi vedno več novih brigadirjev bi se udeleževalo delovnih akcij. O organiziranju klubov brigadirjev so govorili že lani, a

je ostalo le pri besedah.

Za ljubljansko delovno akcijo »Pot spominov in tovarištva« lahko rečemo, da je ubrala spodbudno pot, ki pa bi jo bilo potrebno še bolj izoblikovati. Gre namreč za sodelovanje mladih brigadirjev iz pobratenih občin. Pobratene občine so se lepo izkazale, saj so poslale na akcijo lepo število brigadirjev, tako da je bila to skoraj Jugoslavija v malem, skoraj zato, ker v prvi izmeni skorajda ni bilo brigadirja iz Ljubljane oziroma iz Slovenije. Če naj bi se mladi med seboj spoznavali in krepili bratstvo in enotnost naj bi bilo poskrbljeno tudi za takšne malenkosti, ki to sploh niso. Druga izmena v kateri sta bili dve brigadi iz Ljubljane iz občin Ljubljana-Moste in Šiške pa ni bilo nobene brigade iz drugih republik. Socialna sestava brigadirjev ni zadovoljiva, saj so brigadirji večinoma iz vrst srednješolcev in učencev v gospodarstvu, študentov pa skorajda ni.

Poseben problem predstavlja osip brigadirjev. Spomladi, ko so bile razpisane delovne akcije se jih je prijavilo toliko, da nobena brigada ne bi odšla na pot nepopolna, vse bi štele več kot petdeset brigadirjev. Na Viču je bil osip tako velik, da so razen brigade za MDA Istra odšle na akcijo nepopolne. Vzrok temu je najbrže v slabem šolskem uspehu.

Izo Saračević, ki je zadolžen za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS, ugotavlja, da so letos sredstva množičnega obveščanja, zlasti televizija, posvetila več pozornosti mladinskim delovnim akcijam pred pričetkom le-teh in tudi med samimi akcijami, tako da so mladi bolje obveščeni o življenju in delu v brigadah.

F. P.